

Motion till riksdagen

1987/88:So449

av Inga Lantz (vpk)

om utvecklande av glaskroppskirurgin

I Sovjetunionen finns en ögonklinik, Institutet för mikrokirurgi, där man opererar alla former av synfel, såsom t. ex. närsynthet, starr och astigmatism, med goda resultat. Dessa operationer genomförs med en enkel data-metod för diagnostik och en rationell operationsmetod.

När man opererar närsynthet används en metod som kallas radiär keratotomi. Denna metod går ut på att förändra hornhinnans brytande egenskaper. Man gör helt enkelt ett antal radiära snitt (som ekrarna i ett hjul) utanför den del där ljuset passerar. Av snitten plattas hornhinnan ut något. Därmed förändras ljusbrytningen och närsyntheten minskar eller försvinner helt. En närsynthetsoperation går att genomföra på några minuter och operationen är helt smärtfri.

Vid andra operationer använder man en ny teknologi med implantat av plast eller metall, förändring av hornhinnans elasticitet och därmed även dess form samt förändring av hornhinnans ålder contra hårdhet, varigenom hornhinnans optiska egenskaper ändras.

På denna klinik använder man sig av en ovanlig organisatorisk metod. Denna metod ökar operationskapaciteten dramatiskt. Läkare och övrig personal är indelade i arbetslag under ledning av en chefsoperatör. Vid kliniken finns 14 sådana arbetslag som består av 25 personer, varav 10 är läkare. Inom laget har specialiseringen drivits mycket långt. Var och en av lagets medlemmar gör sin lilla bit av operationen.

Operationer, som är mycket likartade, t. ex. närsynthetsoperationer, görs enligt en slags löpande band-princip. Fem patienter opereras samtidigt av fem kirurger, som var och en utför sin bestämda uppgift i operationen. Patientbårarna flyttas från den ena läkaren till den andra på ett löpande band, medan läkaren sitter stilla vid sin station med all utrustning, inklusive en nödpedal vid foten. En närsynthetsoperation tar på detta sätt omkring 10 minuter och intervallen mellan varje station är omkring 2 minuter. Genom denna organisation är kapaciteten vid denna klinik åtta gånger större än vid andra ögonkliniker. Varje kirurg gör 10—100 operationer varje dag beroende på operationens omfattning samt beroende på om det är ett ingrepp vid det löpande bandet eller om det är en "individuell" operation. Sammanlagt gör läkarna mer än 500 kvalificerade operationer per person och år.

I Sverige förekommer varken denna organisation eller operationer av närsynthet. Svenska läkare och optiker har hittills varit kritiska och negati-

va till denna form av ögonkirurgi. Det har sagts att man inte känner till följderna på lång sikt och att de medicinska riskerna inte kunnat bedömas.

En hel del svenskar reser på egen bekostnad genom en resebyrå till Sovjetunionen för att genomgå denna närsynthetsoperation. Denna speciella operationsmetod och speciella närsynthetsoperation borde också kunna utföras i vårt land. Vpk föreslår därför att socialstyrelsen av regeringen får i uppdrag att närmare studera både metoden som sådan, närsynthetsoperationerna och de medicinska effekterna av dessa.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag
att närmare studera den i motionen nämnda formen av ögonoperation
i syfte att också införa denna typ av glaskroppskirurgi i Sverige.

Stockholm i januari 1988

Inga Lantz (vpk)

Mot. 1987/88
So449

